

ЃУРУЛТИЈА НА РЕЛАЦИЈА ВЛАДА - СОНК

Пишува:
Кокан СТОЈЧЕВ

Генералниот штрајк во образованието, науката и културата трае повеќе од десетина дена, а Владата и СОНК цврсто и тврдоглаво стојат на своите позиции. Во овој момент никој со прст не мрда, освен што противниците меѓу себе си праќаат разни сигнали - обвинувања. Значи, никој не е виновен за новонастанатата ситуација. Сите се "цвеќиња за мирисање".

Сепак, штрајкот покажа дека проблемите во овие области навистина се тешки и сложени, а трудот на професорите, на интелектуалците, на актерите и на другите работници одамна е деградиран и сведен на голата сурова егзистенција.

Владата на премиерот Црвенковски, која со Законот за работни односи и со потпишаните колективни договори си ги презеде обврските врз свои плеќи, упорно молчи и тера инает. Навидум е ладна, но се обидува преку притисок, ултиматуми и штрајкбрехерство да ги ублажи состојбите и да ги санира последиците. Во својата одбрана повремено во игра ги уфрла своите џокери: Јован Манасиевски, министер за труд и социјална политика, и Азиз Положани, министер за образование. Кој ќе биде следниот?! Можеби театрологот Благој Стефановски. Во "далаверата" овие десетина дена најмногу страдаат децата кои наместо да учат, се учат од грешките на возрасните кои упорно ја водат својата битка. Во тој маџепсан круг и Владата и Синдикатот, СОНК, имаат свои оправдувачки аргументи

Владините министри не изразија подготвеност за преговарање со штрајкувачите и им упатија ултиматум: или да го прекинат штрајкот, или нема да има никакви преговори.

Обидот на Владата да се маргинализира Синдикатот не успеа, бидејќи наспроти себе има сериозен противник чие влијание меѓу 35.000 членови е големо.

за преговарачките позиции што ги застапуваат, но забораваат дека постојат за интересите на граѓаните. Со нивната тврдоглавост само се нанесува уште поголема штета на пошироката заедница. Затоа во меѓувреме некој треба да ги отрезни дека цабе се вкопани во своите ровови?

ЛИЦАТА

Во овој миг, министерот за образование, Азиз Положани, не туку-така се појавува во улогата на пожарникар. "Војникот" настапува откако Манасиевски не успеа да ги излаже, да ги придобие членовите на СОНК. Но, тој нема да биде единствениот, набргу ќе се јави трет итн. Чекорите ќе зависат од надмудрувањата и од дијалогот меѓу противниците. Во меѓувреме, штрајкот длабоко ја усложни ситуацијата во државата, но и ја ослабнува крвката позицијата на СДСМ што неколку месеци пред локалните и претседателските избори е разнишана кај електоратот.

Затоа Премиерот го "аминува", односно го втурна Положани за да може

што побргу да се изнајде решение, оти 35.000 членови на СОНК не се мала гласачка машинерија.

Но, штрајкот на вработените во образованието, науката и културата покажа уште нешто - дека тој има две лица: едното, што одамна се чувствуваше, дека има тивка војна меѓу претседателот на СОНК, Дојчин Цветаноски и лидерот на ССМ и претседател на УПОЗ, Ванчо Муратовски, кој патем, во свој стил, наводно се договори за истите права со ресорниот министер Иџет Мемети, се разбира откако претходно најави дека божемно ќе штрајкуваат неговите синдикалци. На тој начин, всушност, се појави втората страна на лицето. Имено, одамна се знае дека освен СОНК и УПОЗ, другите гранкови синдикати во јатото на ССМ, практично не постојат. Тие се дезориентирани, одвреме навреме ќе се појави Синдикатот за здравство или Синдикатите на полицијата и на војската, но тие не можат посериозно да влијаат на ситуацијата, бидејќи нивните синдикални права за штрајк со закон се ограничени.

Македонската политика одамна ја сомле ударната тупаница во синдикал-

ТВРДОГЛАВОСТА ПРОТИВ КОМПРОМИСОТ

ното движење. Таа повремено му го загорчува животот на Црвенковски, но тој некако успева да ги смири тензиите со вработените, поточно буџетските корисници. Оттаму на штрајкот кога тогаш ќе му се види крајот, иако засегнатите страни се обидоа да направат своевидна гурултија на релација Влада - Синдикат.

тојба во земјава не оди во прилог на професорите, интелектуалците и другите работници. Таа е силен против-аргумент на Владата, ловец кој се крие во ракавот на Премиерот. Затоа моменталната ситуација е статус-кво.

По пропаѓањето на првичните преговори, Владата десетина дена остана нема на апелите на СОНК да се утврди

чувствуваше сигурна во себе, бидејќи бројката од 400.000 невработени им даваше сигурна гаранција во преговарачкиот процес. Но, обидот на Владата да се маргинализира Синдикатот не успеа, бидејќи наспроти себе има сериозен партнер чие влијание меѓу 35.000 членови е големо. Ултиматумите како начин да се реши генералниот штрајк, ниту оддалеку не ги дадоа посакуваните ефекти, туку придонесоа за намалување на владиниот рејтинг меѓу народот. Како поминува времето така се зголемува револтот и огорченоста кај вработените во образованието. Во ваквата ситуација Владата треба да престане да молчи и да бега од реалноста и од сопствената одговорност. Едноставно, не треба да ги маргинализира барањата на штрајкувачите дадени во Уставот, Законот за работни односи и во колективните договори кои таа, како социјален партнер, ги има потпишано. СОНК е тој што треба да ја донесе одлуката за прекин на штрајкот, а Владата ќе треба да создаде услови за продолжување на преговорите. Во овој момент на двата социјални партнери сосема им е јасно дека износот од девет милиони евра која треба да се издвои од Буџетот за задоволување на барањата во образованието, не се за потценување, особено кога имаме рестриктивен Буџет и ограничена маса на пари за буџетските корисници. Затоа мора да се пронајде соодветната формула која ќе им одговара и на двете инволвирани страни.

- "Единствен легитимен претставник на вработените во образованието кои се во штрајк е СОНК и само тој, а не Владата, може да донесе одлука за прекин на штрајкот", изјави Цветаноски.

Тој додаде дека надлежните во ресорните министерства продолжуваат со притисоците врз директорите во некои основни и средни училишта и градинки за да се прекине со штрајкување и да се стартува со настава, за што од нив се бара претходно да поднесат писмени изјави.

УСЛОВИТЕ

Барањата на СОНК не се наивни. Тие произлегуваат од Законот за работни односи кој всушност никогаш досега не профункционира во практиката. Тој досега беше игнориран од двете најизвикани страни - социјалните партнери и потписници на Договорот, односно Владата и работодавците. Затоа настојувањата на Синдикатот да си ги реализира своите побарувања што Законот и колективните договори им ги гарантираат, не одат на штета на државата, туку во правец на профункционирањето на правото и на законите. Но, лошата економска сос-

соодветен термин за одмрзнување на односите меѓу партнерите. Временскиот вакум беше искористен на разни начини, имаше обиди штрајкот да се разводени, прво по етничка основа, а потоа по партиска наредба и со класични методи на штрајкбрехери.

Истовремено, владините министри не изразија подготвеност за преговарање со штрајкувачите и им упатија ултиматум: или да го прекинат штрајкот или нема да има никакви преговори. Тие го повториле ставот дека нема шанси да се исполнат барањата во образованието, бидејќи едноставно нема пари во буџетската каса. Зошто Владата во кршењето на штрајкот ја одбра оваа стратегија? Можеби се

УЛТИМАТИВНОСТ

Но, Владата и Синдикатот не отстапуваат од своите ставови, иако штрајкот станува сериозна кочница за процесите во образованието. Извршната власт и натаму бара прво прекин на штрајкот, па да преговара со Синдикатот, а тој упорно го бара спротивното. Министерот за образование, Азис Положани, кој се обиде да ги омекне и да ги стабилизира односите меѓу партнерите по последната владина седница, безусловно ги повика наставниците да го прекинат штрајкот и да продолжат со

ЃУРУЛТИЈА НА РЕЛАЦИЈА ВЛАДА - СОНК

настава. СОНК, пак, излезе со свој контра-одговор, најави кривични пријави против сите оние кои вршеле притисоци врз штрајкувачите.

- "Преговорите со СОНК ќе почнат веднаш штом ќе прекине штрајкот во образованието", изјави министерот за образование и наука, Азис Положани, пренесувајќи го ставот на Владата во однос на барањата на Синдикатот за примена на колективните договори.

Министерот Положани штрајкот го нарече "ултимативен", зашто просветарите почнале да штрајкуваат наместо да ги продолжат преговорите со Владата

кои стартувале уште во почетокот на второто полугодие.

- "Се надевам дека ќе проработи учителската свест да се прекине штрајкот. Секое друго однесување е крајно штетно и неодговорно. Не сум среќен, бидејќи СОНК не го направи потребниот чекор", рече Положани, обвинувајќи го Синдикатот дека е одговорен за штетите од штрајкот.

Министерот уште еднаш ги повтори ставовите на Владата дека не може да прифати решенија кои "навлегуваат во финансиската рамка на државата", која е договорена и со ММФ. Според Дојчин

Цветаноски, претседателот на СОНК, беспредметно е да се образложува што било претходно разговарано со Положани, бидејќи тој го потврдил ставот на Владата.

- "Владата упати јасна порака дека Синдикатот треба да биде послушник на власта, без разлика што ги употребува легалните средства за штрајк. Нема дилеми дека сите негативни последици од штрајкот ќе ги сноси таа, зашто го крши Уставот, Законот за штрајк и меѓународните конвенции", потенцира Цветаноски.

Тој најави дека за кривичните пријави

што ќе бидат поднесени, ќе бидат известени сите надлежни домашни и странски државни органи. Цветаноски, исто така, упати повик до членовите на СОНК да ја почитуваат одлуката за штрајк, за која доброволно одлучиле сите членови.

- "Ако мисли Владата дека сме прекориле овластувања и законски надлежности, слободно нека поднесе кривични пријави против нас", објасни Цветаноски, оставајќи ги прашањата и натаму отворени, бидејќи никој не сака да повлече разумен потег кој ќе оди во прилог на интересите на граѓаните.